

Handläggare
Eva Bergqvist
Eva Bergqvist

Datum
2022-03-22

Vår beteckning
RS/213181

Ert Datum
2021-12-22

Er beteckning
I2021/02082

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se
(kopia)

**Svar på remiss om Trafikverkets delrapport
Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga
flygtransporter och Trafikverkets slutrapport
Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga
flygtransporter**

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

Karlstads flygplats som beredskapsflygplats

Region Värmland ser mycket positivt på att Karlstads flygplats av Trafikverket föreslås som beredskapsflygplats.

Mot bakgrund av vilka krav som Trafikverket utgått ifrån i sina val av tillkommande beredskapsflygplatser är det dock inte förvånande att Karlstad flygplats är en av föreslagna beredskapsflygplatser. Karlstads flygplats ligger nära ett länssjukhus med akutmottagning och helikopterplatta. Flygplatsen har tillräcklig bankapacitet och uppfyller även alla andra krav och är dessutom huvudbas inklusive teknisk serviceplats för kommunalförbundet Svensk Luftambulans som organiserar ambulanshelikopter verksamheten för Värmland, Dalarna, Uppsala, Västra Götalandsregionen, Västerbotten och Norrbotten.

Karlstads flygplats har härutöver ytterligare fördelar som bör lyftas i detta sammanhang.

Karlstads flygplats ligger i Oslo-Stockholm korridoren i anslutning till väg 61 och nära E18 och järnvägen (Värmlandsbanan) mot Oslo. Karlstad ligger relativt nära såväl Stockholm som Oslo. Samtidigt utgör heller inte Karlstadsområdet ett prioriterat mål vid ett eventuellt väpnat angrepp. Avståndet fågelvägen till norska gränsen, tillika EU:s yttre gräns väster ut, är cirka 80 km och vägavståndet längs väg 61 är cirka 100 km och längs

Handläggare
Eva Bergqvist
Eva Bergqvist

Datum
2022-03-22

Vår beteckning
RS/213181

Ert Datum
2021-12-22

Er beteckning
I2021/02082

E18 cirka 130 km. Ur ett beredskaps- och totalförsvarsperspektiv har Karlstads flygplats därmed även europeiskt sett ett mycket strategiskt läge.

Karlstad kan betraktas som en optimal lokalisering av samhällsviktig verksamhet både i fredstid och i tider av ett försämrat säkerhetsläge. Förhoppningarna är att vidare vidga och utveckla Svensk Luftambulans verksamhet. Dagens dygnet runt aktiva helikopterbas liksom etableringen av nationell flygplansburen verksamhet i Svenskt Ambulansflyg gör att flygplatsen i Karlstad bör vara en naturligt vald beredskapsflygplats.

Region Värmland arbetar tillsammans med bland annat Karlstad kommun och Karlstads universitet med att etablera Karlstad som ett nationellt centrum för samhällssäkerhet och civilt försvar. Karlstad är också den västliga noden i det så kallade "Säkerhetsbältet" som sträcker sig från Karlstad till Örebro. I länet finns en rad aktörer som var och en utgör en viktig del i det nationella samhällssäkerhetsarbetet. Som exempel kan nämnas Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Myndigheten för psykologiskt försvar, Plikt- och prövningsverket i Karlstad, Elsäkerhetsverket och MSB:s beredskapslager i Kristinehamn. Det pågår även en återetablering av artilleriregementet A9 i Kristinehamn.

Viktiga aspekter att beakta

Vid en kris är samhällets infrastruktur mycket viktig. Samhällsviktiga verksamheter har ett stort behov av beredskapsflygplatser. Pandemin har synliggjort att flygplatser har en avgörande betydelse för att höja krisberedskapen och tillgängligheten. En ökad nationell belastning inom sjukvården ökar också behovet av förflyttningar av patienter med ambulanshelikopter och ambulansflyg inklusive sekundärtransporter.

Region Värmland menar att det är av avgörande betydelse att en beredskapsflygplats ges de rätta förutsättningarna för uppdraget. Det handlar främst om att få full täckning för de kostnader som uppstår för att fullt ut kunna ta det aktuella samhällsansvaret.

Trafikverkets ersättningsmodell ersätter två personer i marktjänst och en flygledare. Vidare ersätter Trafikverket så kallade infrastrukturkostnader på flygplatsen samt kostnader för schemaläggning av beredskapspersonal.

Nedan finns en sammanställning av Karlstads flygplats totala kostnader som beredskapsflygplats under 2021.

Handläggare
Eva Bergqvist
Eva Bergqvist

Datum
2022-03-22

Vår beteckning
RS/213181

Ert Datum
2021-12-22

Er beteckning
I2021/02082

Typ av kostnad	1000-tals kr
Bemanningskostnader	4 133
Infrastrukturkostnader	329
Kostnader för schemaläggning	20
Summa kostnader	4 482

Av Karlstads flygplats sammanlagda kostnader på 4 133 tkr för 2021, har 2 400 tkr ersatts av staten genom Trafikverket.

Statens ersättning för 2021 utgjorde därmed endast 54% av de totala kostnaderna. Sannolikt är 2021 ett år med förhållandevis många flygrörelser under stängningstid tack vare pandemin, samtidigt som den låga nivån av övrig flygtrafik lett till kortare öppettider, vilket också inneburit höga kostnader för flygplatsen, i rollen som beredskapsflygplats.

Region Värmland har inga egentliga synpunkter på vilken ersättningsmodell som staten använder för att ersätta beredskapsflygplatserna för sina kostnader men ser som ett krav att ersättningen täcker flygplatserna totala kostnader samt att ersättningsmodellen är flexibel till sin karaktär. Av vikt är också ersättningsmodellen och övriga spelregler i sammanhanget signalerar stabilitet och långsiktighet. Detta skulle kunna säkras genom långsiktiga avtal med beredskapsflygplatserna.

Flygverksamheten utvecklas i sig, och påverkas också av en mängd olika omvärldsfaktorer. Utvecklingen av elflyg går exempelvis snabbt och redan år 2023, enligt uppgift ifrån Trafikverket, kommer man att tillämpa en upphandlingsmodell som premierar offerter ifrån flygoperatörer som utvecklar elflyg i sin operativa verksamhet. Inom hälso- och sjukvårdssektorn går också utvecklingen framåt. Ett exempel är Region Västerbottens projekt kallat "Morgondagens brevdvor för god och nära vård" i vilket det studeras hur drönare ska kunna användas i vård i glesbygd. Under pandemin har de bland annat testat att skicka covidtest med drönare. Möjlighet att skicka laboratorieprover, läkemedel och förbrukningsmaterial med drönare har prövats etcetera. Drönartrafik är i sammanhanget av intresse utifrån ett flyglednings- och flygsäkerhetsperspektiv.

Handläggare
Eva Bergqvist
Eva Bergqvist

Datum
2022-03-22

Vår beteckning
RS/213181

Ert Datum
2021-12-22

Er beteckning
I2021/02082

Vad utvecklingen inom flygsektorn och utvecklingen inom andra sektorer på sikt kan innebära och få för konsekvenser för beredskapsflygplatserna är omöjligt att uttala sig om. Modellen för ersättning till beredskapsflygplatserna måste därför, förutom att säkra full kostnadstäckning, vara flexibel och möjlig att snabbt anpassa till de nya förutsättningar som följer av den snabba utveckling som kan förväntas, oavsett vilken riktning den tar.

Regionstyrelsen

Fredrik Larsson
Regionstyrelsens ordförande

Peter Bäckstrand
Regiondirektör